

آیین نامه اجرایی بند (ب) ماده (۱) قانون جهش تولید دانش بنیان

مصوب ۱۴۰۱/۰۸/۲۵ منتشره در روزنامه رسمی به شماره ۲۲۶۳۵ به تاریخ ۱۴۰۱/۰۹/۱۲

ماده ۱- در این آیین نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

۱- قانون: قانون جهش تولید دانش بنیان - مصوب ۱۴۰۱-

۲- شورا: شورای راهبری فناوری ها و تولیدات دانش بنیان.

۳- معاونت: معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان رییس جمهور.

۴- دستگاه اجرایی: دستگاه های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری - مصوب ۱۳۸۶-

۵- اقلام راهبردی: کالاها و خدمات مورد نیاز دستگاه های اجرایی که از شرایط مندرج در بند (الف) ماده (۱) قانون برخوردار هستند.

۶- محصولات دانش بنیان: کالاها و خدمات موضوع قانون حمایت از شرکت ها و مؤسسات دانش بنیان و تجاری سازی نوآوری ها و اختراعات - مصوب ۱۳۸۹- و اصلاحات بعدی آن.

تبصره - طرح های عمرانی از شمول تعاریف موضوع بندهای (۵) و (۶) این ماده مستثنی می باشند.

ماده ۲- با هدف توسعه اقتصاد دانش بنیان و پیاده سازی الزامات آن در بخش های تخصصی:

۱- دستگاه های اجرایی موظفند ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه، برنامه اجرایی حمایت از تولید دانش بنیان بخش مرتبط با دستگاه خود را با هدف ارتقای بهره وری، مدیریت سبز، کاهش ارزیابی و توسعه صادرات کشور در قالب محورهای زیر تدوین و برای تصویب به شورا ارائه دهند:

الف- فهرست اقلام راهبردی و محصولات دانش بنیان مورد نیاز بخش مربوط.

ب- ارزیابی توانمندی فنی و تولیدی کشور در زمینه اقلام راهبردی.

پ- چگونگی به کارگیری منابع و اختیارات دستگاه اجرایی در بومی سازی، توسعه تولید و افزایش صادرات اقلام راهبردی و محصولات دانش بنیان.

ت- محورهای استفاده از ظرفیت شرکت های دانش بنیان و فناوری و شرکت های دارای توانمندی تحقیق و توسعه در اجرای وظایف قانونی و بهسازی فرایندهای دستگاه اجرایی.

ث- توسعه زیست بوم نوآوری بخشی اعم از دانشگاه ها و موسسات پژوهشی، پارک های فناوری، مراکز نوآوری، شرکت های دانش بنیان و فناوری و بهره برداران و ارایه کنندگان خدمات تخصصی و صندوق ها و نهادهای مالی.

۲- چهارچوب تفصیلی برنامه های اجرایی حمایت از تولید دانش بنیان در قالب سرفصل های فوق توسط شورا تصویب و به دستگاه های اجرایی ابلاغ می شود. در چهارچوب تفصیلی لازم است محورهای زیر مورد تأکید قرار گیرد:

- الف- روش های به کارگیری ابزارهای تنظیم گری و تسهیل گری در فعالیت کسب و کارهای جدید به طور مستمر.
- ب- روش های اعلام نیازمندی های فناورانه و نحوه جمعیت تقاضا به ویژه در سازمان ها و شرکت های تابع و وابسته و پایش مستمر آن.
- پ- پیش خرید و خرید تضمینی اقلام راهبردی و محصولات دانش بنیان موردنیاز با استفاده از ظرفیت توسعه ای بخش.
- ت- چگونگی توسعه دفاتر طراحی صنعتی و صنایع ماشین سازی و ساخت تجهیزات در بخش مربوط.
- ث- تولید بار اول محصولات دانش بنیان و اقلام راهبردی و پایش مستمر آن.
- ج- توسعه اقتصاد چرخشی و راهبردهای زیست محیطی در بخش مربوط.
- چ- هوشمندسازی فرایندهای داخلی و نحوه تعاملات با کسب و کارها با استفاده از توان شرکت های دانش بنیان و فناوری.
- تبصره ۱-** مصوبات هیئت وزیران با موضوع آیین نامه حمایت از تولید، دانش بنیان و اشتغال آفرین در خصوص وزارتخانه های مرتبط، به عنوان برنامه اجرایی حمایت از تولید دانش بنیان بخش مربوط تلقی می شود.
- تبصره ۲-** کلیه دستگاه های اجرایی مکلفند هرساله نسبت به بروزرسانی برنامه اجرایی مربوط و تصویب آن در شورا اقدام نمایند و درخصوص مصوبات هیئت وزیران، پیشنهاد آن را جهت تصویب به دولت ارائه نمایند.
- تبصره ۳-** کلیه دستگاه های اجرایی موظفند در تدوین برنامه حمایت از تولید دانش بنیان بخش مرتبط، برنامه های مرتبط با دستگاه ها، سازمان ها و شرکت های تابع و وابسته به خود را نیز لحاظ نمایند.
- تبصره ۴-** دستگاه های اجرایی موظفند گزارش عملکرد برنامه حمایت از تولید دانش بنیان بخش مربوط شامل اقدامات انجام شده و شاخص های عملکرد بخش مرتبط را به صورت سالانه به شورا ارائه دهند.
- تبصره ۵-** وظیفه تدوین شاخص های عملکردی مربوط به دستگاه های اجرایی و نظارت و پیگیری اجرای آیین نامه های مذکور بر عهده دبیرخانه شورا است.
- ماده ۳-** با هدف تقویت تولید و ساماندهی نظام استاندارد مورد نیاز برای ارتقای کیفی، توسعه بازار و صادرات اقلام راهبردی و محصولات دانش بنیان:

۱- در اجرای جزء (۴) بند (ب) ماده (۴) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی^۱ - مصوب ۱۳۹۸، ارائه کنندگان محصولات داخلی مجازند گواهی انطباق محصول را از مراکز تأیید صلاحیت داخلی ارائه کنند و الزام آنها به دریافت تأییدیه از مراکز بین المللی ممنوع است.

۱- بند ب ماده ۴ قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی مصوب ۱۳۹۸/۰۲/۱۵ : « کلیه دستگاههای موضوع ماده (۲) این قانون موظفند: ۴ - محصولات داخلی دارای گواهی انطباق از مراکز تأیید صلاحیت داخلی یا بین المللی را مورد قبول و تأیید قرار دهند.»

۲- دستگاه های اجرایی مکلفند با همکاری سازمان ملی استاندارد ایران نسبت به فراهم شدن امکان ارائه گواهی انطباق محصول توسط مراکز تأیید صلاحیت داخلی از طریق توسعه آزمایشگاه های داخلی و یا همکاری های بین المللی اقدام نمایند.

۳- دستگاه های اجرایی موظفند با عضویت کلیه زیرساخت های آزمایشگاهی مراکز تابع و وابسته خود در شبکه آزمایشگاهی فناوری های راهبردی معاونت در چهارچوب مصوبات شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری نسبت به ایجاد دسترسی مناسب به خدمات آزمون به متقاضیان اقدام کنند.

۴- دستگاه های اجرایی موظفند با هدف ارتقای فناوری و سطح کیفیت محصولات داخلی، در مواردی که از سوی دبیرخانه شورا مشخص می شود، نسبت به روزآمدسازی و تدوین استانداردهای اجباری با اولویت اقلام راهبردی و پیشنهاد تصویب به مراجع ذی صلاح اقدام نمایند.

تبصره- سایر سازمان های تدوین کننده مقررات و ضوابط فنی اجباری اعم از سازمان غذا و دارو، مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی، مؤسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال و سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی نیز مشمول این بند می باشند.

۵- دستگاه های اجرایی موظفند تمامی زیرساخت ها و تجهیزات آزمایشگاهی خود را براساس مصوبات شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری در سامانه نظام فکرنو (ایده)ها و نیازها (نان) و بخش جستجوی آزمایشگاه های مرجع (جام) برای خدمات دهی ثبت نمایند.

۶- سازمان ملی استاندارد ایران موظف است نسبت به کسب اعتبار بین المللی گواهینامه های نهادهای ارزیابی انطباق داخلی از طریق بازرگری و اصلاح ساختار مرکز تأیید صلاحیت ایران بر اساس ضوابط و استانداردهای بین المللی و نیز عضویت کامل ایران در اتحادیه بین المللی تأیید صلاحیت آزمایشگاهی (آی ال ای سی) اقدام نماید.

ماده ۴- با هدف تسهیل تشریفات بازرگانی و کاهش هزینه های تولید اقلام راهبردی و محصولات دانش بنیان، گمرک جمهوری اسلامی ایران موظف است:

۱- نسبت به تعیین و راه اندازی گمرکات اجرایی تخصصی دانش بنیان و یا ایجاد مسیر سبز برای شرکت های دانش بنیان ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه اقدام نماید.

۲- نمونه های تجاری و نمونه های کالا برای هر محصول / شرکت یک بار در سال به منظور انجام تحقیقات وارد شده توسط شرکت های دانش بنیان در راستای فعالیت های دانش بنیان، مشمول مقررات بند (ب) ماده (۴۰) قانون امور گمرکی ۲- مصوب ۱۳۹۰- و

۲- ماده ۴۰ قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰/۰۸/۲۲: «- موارد زیر از تسلیم اظهارنامه معافند:

الف - کالاهایی که بر اساس کنوانسیونهای بین المللی لازم الاجراء، به موجب فرمهای خاص اظهار و ترخیص می گردد.

ب - کالاهای مسافری، هدیه و سوغات و همچنین نمونه های تجاری به تشخیص گمرک و کالاهای مشمول بندهای (الف)، (ح)، (خ)، (د)، (ص) و (ع) ماده (۱۱۹) این قانون با صدور پته گمرکی، قابل ترخیص است.

پ - کالایی که به صورت کران بری (کابوتاژی) از گمرک مقصد خارج می شود.

ت - خروج کالای متروکه و ضبطی که به معرض فروش گذارده شده و متکی به صورتمجلس فروش و قبض وصول بهای آن است.

ث - خروج کالای ضبطی توقیف شده در داخل کشور به ظن قاچاق که به گمرک تحویل ولی مظنونیت آن مرتفع گردیده است.

ج - کالایی که صادرکننده از صدور آن منصرف شده است. »

بند (۱) ماده (۳۸) آیین نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات^۳ بوده و بدون اخذ ثبت سفارش، تنظیم اظهارنامه گمرکی، ارائه گواهی انطباق با استاندارد و نظایر آن ترخیص نماید. استفاده از تسهیلات فوق با تشخیص معاونت است که در هر مورد از طریق سامانه جامع گمرکی به گمرک جمهوری اسلامی ایران اعلام می گردد. دستورالعمل این بند توسط معاونت و با همکاری گمرک جمهوری اسلامی ایران و وزارت صنعت، معدن و تجارت ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه تدوین و ابلاغ می شود.

ماده ۵- به منظور تسهیل فرایندهای فروش اقلام راهبردی و محصولات دانش بنیان و تضمین بازپرداخت تعهدات دولت، کلیه دستگاه های اجرایی و شرکت ها و سازمان های تابع و وابسته آنها مجازند با رعایت قوانین و مقررات و در چهارچوب ضوابط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، قراردادهای خود با شرکت های دانش بنیان و فناور را از طریق سازوکار اعتبار اسنادی داخلی (ال سی) توسط بانک ها، صندوق نوآوری و شکوفایی یا صندوق های پژوهش و فناوری غیردولتی منعقد نمایند، به طوری که حداکثر سه ماه پس از ارائه صورت وضعیت و تأیید انجام تعهدات توسط کارفرما، شرکت مجری توسط بانک ها یا صندوق های طرف قرارداد، مطالبات قراردادی خود را دریافت نماید. دستورالعمل اجرایی این ماده ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه توسط معاونت با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سازمان برنامه و بودجه کشور تدوین و ابلاغ می شود.

ماده ۶- به منظور به کارگیری ظرفیت های پژوهشی اعضای هیئت علمی دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی و پژوهشی در تولید اقلام راهبردی و محصولات دانش بنیان و در اجرای ماده (۲۲) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) - مصوب ۱۳۹۳-۴:

۱- انعقاد قرارداد میان شرکت ها و مؤسسات دانش بنیانی که اعضای هیئت علمی دانشگاه ها، مراکز و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی شاغل در سمت های آموزشی و پژوهشی با اطلاع مدیریت دانشگاه، سهامدار، دارای سهم شرکت یا عضو هیئت مدیره آنها هستند با دستگاه های اجرایی در راستای فعالیت دانش بنیان آنها مجاز است.

۲- متن زیر به عنوان تبصره به ماده (۱۹) آیین نامه طبقه بندی و تشخیص صلاحیت پیمانکاران^۵ موضوع تصویب نامه شماره ۴۸۰۱۳/ت/۲۳۲۵۱-هـ مورخ ۱۱/۱۲/۱۳۸۱ الحاق می شود:

۳- ماده ۳۸ آیین نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات مصوب ۱۳۷۳/۰۱/۱۴ : « واردات قطعی کالا به صورت بدون انتقال ارز: ۱ - قطعات یدکی، ابزار برشی، قالب نو یا مستعمل و نمونه کالا (برای تحقیق و کپی برداری) برای واحدهای تولیدی، آموزشی یا تحقیقاتی همچنین نمونه دارو (فرآورده های دارویی، مواد اولیه و مواد جانبی) و مواد بسته بندی آن و تجهیزات و ملزومات پزشکی و آزمایشگاهی و بهداشتی، شیر و غذای کودک و کتب و نشریات و تجهیزات آزمایشگاهی و ملزومات تحقیقاتی علمی برای دانشگاه های علوم پزشکی در صورتی که جنبه تجاری نداشته باشد رأساً به نام واحد تولید یا مؤسسه آموزشی یا تحقیقاتی مربوط قابل ورود و ترخیص است.

۴- ماده ۲۲ قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۱۳۹۳/۱۲/۰۴ : « اعضای هیأت علمی آموزشی و پژوهشی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی شاغل در سمتهای آموزشی و پژوهشی با اطلاع مدیریت دانشگاه برای داشتن سهام یا سهم شرکت و عضویت در هیأت مدیره شرکتهای دانش بنیان، مشمول قانون راجع به منع مداخله وزرا و نمایندگان مجلسین و کارمندان در معاملات دولتی و کشوری مصوب ۱۳۲۷ نیستند. »

تبصره - اعضای هیئت علمی دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی در صورت داشتن سهام یا سهم شرکت و عضویت در هیئت مدیره شرکت ها و مؤسسات دانش بنیان، از شمول ممنوعیت بند (ب) این ماده مستثنی می باشند.

۳- در انتهای تبصره (۲) بند (ب) ماده (۹) آیین نامه تشخیص صلاحیت مشاوران^۶ موضوع تصویب نامه شماره ۲۰۶۳۷/ت/۲۸۴۳۷هـ مورخ ۲۳/۴/۱۳۸۳، عبارت "اعضای هیئت علمی دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی در صورت داشتن سهام یا سهم شرکت و عضویت در هیئت مدیره شرکت ها و مؤسسات دانش بنیان، مشمول ممنوعیت قانونی معامله با دولت نمی باشند." الحاق می شود.

ماده ۷- در راستای ترغیب و تشویق اعضای هیئت علمی به فعالیت های شاخص فناورانه، دستورالعمل پایه های تشویقی (شصت پایه) ابلاغی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برای تمامی اعضای هیئت علمی اعم از شاغلین مؤسسات پژوهشی وابسته به دستگاه های اجرایی که از طریق مراکز جذب وزارتخانه های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به کار گرفته شده یا می شوند، در سقف اعتبارات دانشگاه و از سال ۱۴۰۲ اجرا می شود.

ماده ۸- بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است نسبت به تدوین سازوکار ارایه بیمه فعالیت های مرتبط با پژوهش، فناوری و نوآوری اقدام نماید و دستورالعمل اجرایی مربوط را با همکاری معاونت و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تهیه و برای تصویب به مراجع ذی صلاح پیشنهاد نماید.

۵- ماده ۱۹ آیین نامه طبقه بندی و تشخیص صلاحیت پیمانکاران مصوب ۱۳۸۱/۱۲/۰۴ : « پیمانکاران موضوع این آیین نامه برای احراز صلاحیت باید واجد شرایط عمومی زیر باشند:

الف - نداشتن ممنوعیت های مقرر در اصول (۴۹) و (۱۴۱) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.

ب - نداشتن ممنوعیت مقرر در قانون راجع به منع مداخله وزرا و نمایندگان مجلس و کارمندان دولت در معاملات دولتی و کشوری - مصوب ۱۳۳۷.

پ - نداشتن محرومیت یا محکومیت مؤثر در کارهای پیمانکاری.

ت - دارا بودن صلاحیت و امتیازهای لازم بر اساس این آیین نامه.

ث - نداشتن ممنوعیت از اعطای صلاحیت به شرح مندرج در ماده (۲۴) و ضوابط ارزشیابی پیمانکاران. »

۶- ماده ۹ آیین نامه تشخیص صلاحیت مشاوران مصوب ۱۳۸۳/۰۴/۰۳ : « شرایط عمومی احراز صلاحیت مشاوران به شرح زیر می باشد: بند ب : اشخاص

نوع دوم، سوم و چهارم (اشخاص حقوقی غیردولتی و غیرعمومی و اشخاص حقوقی دولتی و عمومی)

۱ - انجام خدمات مشاوره در زمینه فعالیتهای (موضوع بند "ب" ماده ۲) مرتبط در اساسنامه شرکت قید شده باشد.

۲ - تعهد به این که از امتیاز افراد فنی الزامی شرکت، در شرکتهای پیمانکاری و یا شرکتهای مدیریت طرح و مؤسسات و شرکتهای مهندسان مشاور و دیگر شرکتها و یا سازمانهایی که این قبیل خدمات را انجام می دهند، استفاده نشده باشد.

۳ - هیچ یک از شرکا و مدیران و افراد امتیازآور مشاوران در محرومیت یا ممنوعیت قانونی برای انجام خدمات مشاوره نباشند.

۴ - اشتغال به کار تمام وقت افراد امتیازآور اصلی در شرکت به استثنای اعضای هیئت علمی دانشگاهها ضروریست.

۵ - دارا بودن تحصیلات تخصصی طبق جدول شماره ۲ (حداقل کارشناسی) برای هر یک از اعضای هیئت مدیره، مدیر عامل و افراد امتیازآور این گونه شرکتها الزامی است.

۶ - تطبیق امتیاز مدیر عامل مشاور، با امتیاز مورد نیاز سرگروه در احراز یکی از تخصصهای مشاور الزامی است.

تبصره ۱ - شرکتها می توانند یک نفر با تخصص امور اقتصادی، برنامه ریزی یا مدیریت در ترکیب هیئت مدیره داشته باشند.

تبصره ۲ - شرکا و مدیران و کلیه افراد امتیازآور شرکتهای غیردولتی و غیرعمومی نباید مشمول ممنوعیت قانونی معامله با دولت باشند.

تبصره ۳ - تعهدات مندرج در بندهای فوق براساس فرم خوداظهاری با امضای مجاز تعهدآور شرکت ارایه می گردد. »

ماده ۹- دبیرخانه شورا موظف است گزارش اجرای این آیین نامه را سالانه به شورا ارائه کند.